

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการตรวจเต้านมของสตรีไทย อายุ 20-59 ปี ที่มารับบริการใน คลินิกวัยทำงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

FACTOR AFFECTING BREAST SELF-EXAMINATION BEHAVIOR AMONG THAI AGED 20-59 YEARS IN THE WORKING AGE CLINIC HEALTH PROMOTION HOSPITAL HPC 12 YALA

ชัชวาลี แวดาโอะ

รัฐนุช เพิ่มพูนมหาศาล

มณฑา ศรีเทพ

รอสิยะ แวหะยี

คลินิกวัยทำงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

หลักการและเหตุผล มะเร็งเต้านมเป็นสาเหตุการเจ็บป่วยและเสียชีวิตอันดับหนึ่งของโรคมะเร็งในสตรี ข้อมูลจากกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ปี พ.ศ. 2560 พบสาเหตุการเสียชีวิตจากมะเร็งเต้านมจำนวน 4,177 คน หรือ มีผู้ป่วยมะเร็งเต้านมเสียชีวิตวันละ 11 คน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลการคัดกรองมะเร็งเต้านมในสตรีไทย อายุ 20-59 ปี ที่มารับบริการภายในคลินิกวัยทำงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา ในปีพ.ศ 2562 พบว่าในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ผู้รับบริการส่วนใหญ่ไม่เคยตรวจเต้านมด้วยตนเองร้อยละ 40.5 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 271 คน

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีไทย อายุ 20-59 ปี ที่มารับบริการในคลินิกวัยทำงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

วิธีการศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีไทยที่มารับบริการในคลินิกวัยทำงาน อายุ 20-59 ปี จำนวน 313 คน คัดเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2564 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด และ Chi square test

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งเต้านม ความรู้เกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง การรับรู้ประโยชน์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และการรับรู้ความสามารถในการตรวจเต้านมด้วยตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก มีทรัพยากรที่เอื้อต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ศาสนา และอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ บุคลากรทางการแพทย์ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองแก่ผู้มารับบริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 1) นำผลการศึกษาไปเป็นฐานข้อมูลในการหาแนวทางส่งเสริมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันมะเร็งเต้านม 2) สตรีที่มาใช้บริการในคลินิกวัยทำงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นห่างไกลจากมะเร็งเต้านม

คำสำคัญ การตรวจเต้านมด้วยตนเอง,มะเร็งเต้านม,สตรีที่มาใช้บริการในคลินิกวัยทำงาน ศอ.12